# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0410U002603

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 14-06-2010

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Тверитникова Олена Євгенівна

2. Tveritnikova Olena Yevgenivna

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** кандидат наук

**Аспірантура/Докторантура:** так

**Шифр наукової спеціальності:** 07.00.07

**Назва наукової спеціальності:** Історія науки й техніки

**Галузь / галузі знань:** Не застосовується

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 21-05-2010

**Спеціальність за освітою:** 7.080403

**Місце роботи здобувача:** Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

**Код за ЄДРПОУ:** 02071180

**Місцезнаходження:** 61001, м. Харків, вул. Кирпичова, 2

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** К 64.050.16

**Повне найменування юридичної особи:** Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

**Код за ЄДРПОУ:** 02071180

**Місцезнаходження:** вул. Кирпичова, 2, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

**Код за ЄДРПОУ:** 02071180

**Місцезнаходження:** 61001, м. Харків, вул. Кирпичова, 2

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 12.09.09

**Тема дисертації:**

1. Внесок учених харківського технологічного та електротехнічного інститутів у розвиток електротехнічної галузі України (1885-1950 рр.)

2. The contribution of Kharkov Technological and Electrical Institutes' scientists to the development of electrical industry in Ukraine (1885-1950 y.)

**Реферат/анотація:**

1. Об'єкт дослідження - становлення і розвиток промисловості та вищої освіти як складової електротехнічної галузі України з кінця XIX - початку XX ст. Мета дослідження - здійснити цілісний історико-науковий аналіз діяльності вчених-електротехніків ХТІ і ХЕТІ та встановити роль і місце їхніх досягнень у формуванні основних концепцій і напрямів теорії електротехніки та її практичного застосування в розвитку вищої освіти України. Методи дослідження - історичного пізнання: історизму, системності, об'єктивності; історико-порівняльний, проблемно-хронологічний, статистичний, біографічний. Результати дослідження - опрацьовані архівні документи, що не були залучені раніше до наукового обігу, це створило підстави для проведення спеціального історико-технічного дослідження. Систематизовано основні етапи розвитку

електротехнічної галузі, враховуючи передісторію розвитку науки про електрику і комплексний підхід, і запропоновано уточнену періодизацію етапів формування електротехніки як науки з найдавніших часів до кінця XX ст. Розглянуто науково-педагогічну, методичну та організаційну діяльність професорів ХТІ, згруповано і подано ґрунтовний аналіз їхніх праць. Доведено, що системними дослідженнями цих учених закладена основа, на якій удосконалювалася система підготовки інженерних кадрів у ХЕТІ, створені умови для зародження харківської науково-технічної школи електротехніки. Новизна - вперше здійснено цілісний історико-науковий аналіз діяльності вчених ХТІ та ХЕТІ у контексті розвитку електротехнічної галузі; відтворено історико-наукову картину еволюції електротехнічної науки; вперше проведено порівняльний аналіз особливостей підготовки кадрів у галузі електротехніки в ХТІ, ХЕТІ і в країнах Європи; вперше розкрито принципи і зміст науково-педагогічної, організаційної та громадської діяльності П. П. Копняєва; доведено, що внаслідок діяльності П. П. Копняєва уже з початку 1930-х рр. зникла залежність вітчизняної промисловості від імпорту закордонного електротехнічного обладнання; систематизовано магістральні напрями діяльності вчених Харківського електротехнічного інституту; запроваджено до наукового обігу нові архівні документи. Впроваджено - у курсі "Харківський політехнічний інститут. Історія. Люди. Традиції. Світовий контекст" і рубриці "Історія електротехнічного інституту: факти і постаті", при підготовці рубрики "Твоя історія, ХПІ" часопису "Політехнік"; у навчальному посібнику "Метрологическое обеспечение и поверка средств измерения электрических величин", у навчальних дисциплінах "Вступ до спеціальності" кафедр "Інформаційно-вимірювальні технології і системи", "Загальна та експериментальна фізика", "Історія науки і техніки". Галузь використання - наукова, учбова та просвітницька діяльність.

2. A research object - becoming and development of industry and higher education as to component electrical engineering industry of Ukraine from the end XIX - to beginning of XX of item. Research purpose - to carry out the integral history-science analysis of activity of electrical scientists-engineers of KTI and KETI and set a role and place of their achievements in forming of basic conceptions and directions of theory of the electrical engineering and her practical application in development of higher education of Ukraine. Methods of research - historical cognition: historical method, system, objectivity; history-comparative, problem-chronologic, statistical, biographic. Research results - the archived documents which were not brought over before to the scientific appeal are worked out, it created foundation for realization of the special history-technical research. The basic stages of development of electrical engineering industry are systematized, taking into account предысторию of development of science about electricity and complex approach, and the specified division into periods of the stages of forming of the electrical engineering as sciences is offered from the oldest times to the end XX of item. The scientifically-pedagogical is considered, methodical and organizational activity of professors of KTI, the sound analysis of their labours is grouped and given. It is well-proven that by system researches of these scientists the stopped up basis on which the system of training of engineerings personnels was perfected at KETI, terms are created for the origin of Kharkiv scientific and technical school of the electrical engineering. Novelty - the integral history-science analysis of activity of scientists of KTI and KETI is first carried out in the context of development of electrical engineering industry; the history-science picture of evolution of electrical engineering science is recreated; the comparative analysis of features of training of personnels is first conducted in industry of the electrical engineering in KTI, KETI and in the countries of Europe; principles and maintenance of scientifically-pedagogical, organizational and public activity of P.P. Kopnyaev are first exposed; it is well-proven that as a result of activity of P.P. Kopnyaev already from the beginning of 1930th dependence of domestic industry disappeared on the import of foreign electrical engineering equipment; main directions of activity of scientists of the Kharkiv electrical engineering institute are systematized; the new archived documents are entered to the scientific appeal. It is inculcated - t is inculcated - in a course the "Kharkiv polytechnic institute. History. People. Traditions. World context" and to heading "History of electrical engineering institute : facts and figures", at preparation of heading "Your history, KPI" of magazine "Polytechnic"; there is the "Metrology providing and check of facilities of measuring of electric sizes" in a train aid, in educational disciplines "Entering into speciality" of departments "Informatively-measuring technologies and systems", "General and experimental physics", "History of science and technique". Industry of the use is scientific, educational and elucidative activity.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Бєсов Леонід Михайлович
2. Besov Leonid Mihaylovich

**Кваліфікація:** д.і.н., 07.00.07

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Братута Едуард Георгійович
2. Братута Едуард Георгійович

**Кваліфікація:** д.т.н., 15.14.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Савчук Варфоломій Степанович
2. Савчук Варфоломій Степанович

**Кваліфікація:** д.і.н., 07.00.01, 07.00.07

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** Бреславський Дмитро Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** Бреславський Дмитро Васильович

**Відповідальний за підготовку облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** Юрченко Т.А.